

Avdelningen för teknisk analys

Datum	2015-11-05	Diarlenr.	2015-103476
Tillväxtverket			
Regelrådet			
Ank	2015-11-17		
Dnr	RR 2015-000363		

Remiss av Energimarknadsinspektionens föreskrift om ändring i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om redovisning av nätverksamhet (EIFS 2012:4)

Energimarknadsinspektionen (Ei) har tagit fram ett förslag på ändring av EIFS 2012:4 för att kunna begära in samtliga uppgifter som behövs för att bedöma om utnyttjandet av elnätet är effektivt.

Ei föreskrifter om vad som avses med ett effektivt utnyttjande av elnätet vid fastställande av intäktsram trädde i kraft den 1 juni 2015 (EIFS 2015:6). I EIFS 2015:6 beskrivs hur ett effektivt utnyttjande av elnätet ska komma att påverka intäktsramsberäkningen. För att göra en bedömning av om elnätet utnyttjas effektivt behöver Ei analysera ett antal uppgifter. Dessa uppgifter är; nätförluster, utmatad energi, kostnad för abonnemang till överliggande och angränsande nät samt ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el och nätets medellastfaktor. Medellastfaktor är den enda uppgiften som inte Ei har tillgång enligt nuvarande EIFS 2012:4 och därför föreslås en justering som gör det möjligt att hämta in denna uppgift.

Ei ger er härmed tillfälle att lämna synpunkter på det bifogade underlaget. Ert svar ska vara Ei tillhanda senast den ~~27 november~~ 2015.

2 dec. nytt svarsdatum enl. ölc med

Synpunkter kan lämnas genom brev (Energimarknadsinspektionen, Box 155, 631 03 Eskilstuna) eller e-post (registrator@ei.se), ange dnr: 2015-103476. Har ni frågor med anledning av remissen är ni välkomna att kontakta Linda Werther Öhling på 016-162734 eller linda.werther@ei.se

Linda Werther

Öhling

Med vänliga hälsningar

Tommy Johansson

Avdelningschef

*2015-11-17
Ljudia Sundin*

Bilagor:

Bilaga 1: Föreskrift om ändring i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om redovisning av nätverksamhet (EIFS 2012:4);

Bilaga 2: Konsekvensutredning - Föreskrift om ändring i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om redovisning av nätverksamhet (EIFS 2012:4);

Remissinstanser enligt sändlista

Sändlista

E.ON Elnät Sverige AB

Elverket Vallentuna

Falbygdens Energi

Ellevio Distribution AB

Göteborg Energi

Regelrådet

Sala-Heby Energi

Svensk Energi

Vattenfall Eldistribution AB

Energimarknadsinspektionens författningssamling

Utgivare: Hanna Abrahamsson (chefsjurist)

ISSN: 2000-592X

EIFS 20[år] :[nr]

Utkom från trycket den [dag-månad-år]

Föreskrift om ändring i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om redovisning av nätverksamhet (EIFS 2012:4)

beslutade den [dag-månad-år]

Energimarknadsinspektionen föreskriver följande med stöd av 17 § förordningen (1995:1145) om redovisning av nätverksamhet.

att 2 § ska ha följande lydelse

Redovisning av nätverksamhet

2 § I dessa föreskrifter avses med

1. *Abonentavbrottstiden*: Produkten av avbrottets varaktighet och antal spänningslösa abonnemang vid avbrottsstillfallet.
2. *Avbrott*: Tillstånd då uttags-, gräns- eller inmatningspunkt är elektriskt fränkopplad i en eller flera faser från spänningssatt koncessionerat nät.
3. *Avbrottsfrekvensen*: Antal avbrott dividerat med antal abonnemang.
4. *Dygnslastfaktor*: kvoten mellan nätets medeleffekt i megawatt (MW) och nätets maxeffekt i MW under dygnet angivet i absolutbelopp.
5. *Högspänning*: Den spänning som nominellt är högre än 1 000 volt växelspanning mellan friledare.
6. *Lågspänning*: Den spänning som nominellt uppgår till högst 1 000 volt växelspanning mellan friledare.
7. *Maximalt överförd effekt*: Årets högsta värde under en timme.
8. *Medelavbrottstid*: Summa abonentavbrottstid dividerat med antal abonnemang.
9. *Medellastfaktor*: medelvärdet av samtliga dygnslastfaktorer under året.
10. *Regionnät*: Ledningar där spänningen understiger 220 kV vilka används för överföring av el mellan regioner och områden och som utnyttjas med stöd av nätkoncession för linje.
11. *Nätets maxeffekt*: värdet av de summerade effektuttagen, i nätkoncessionshavarens samtliga gränspunkter, vid den tidpunkt under dygnet då effektuttaget är som störst.
12. *Nätets medeleffekt*: medelvärdet av de summerade effektuttagen i nätkoncessionshavarens gränspunkter under ett dygn.
13. *Sammanlagd abonnerad effekt*: Avtalad effekt för inmatning i inmatningspunkt och gränspunkt.
14. *Summan abonentavbrottstid*: Abonentavbrottstiden för samtliga under året inträffade avbrott.
15. *Överföringskostnad*: Summan av rörelsekostnad och avskrivningar enligt plan.

För övriga definitioner hänvisas till förordning (1999:716) om mätning och rapportering av överförd el.

att 7 § ska ha följande lydelse

7 § För nätkoncession för område ska den särskilda rapport som bifogas förvaltningsberättelsen innehålla följande information.

1. Identitetsfaktorer

Anläggningar

1.1 Ledningslängd lågspänning fördelad på luftledning och jordkabel, inklusive serviser (km)

1.2 Ledningslängd högspänning fördelad på luftledning och jordkabel, inklusive serviser (km)

1.3 Antal nätstationer samt total installerad transformatoreffekt i nätstationerna

Nätabonnemang

1.4 Totalt antal abonnemang i inmatningspunkt

1.5 Varav abonnemang för småskalig produktion fördelat på lågspänning och högspänning (antal)

1.6 Antal abonnemang i gränspunkt

1.7 Totalt antal högspänningsabonnemang i uttagspunkt

1.8 Totalt antal lågspänningsabonnemang i uttagspunkt

Överföring

1.10 Nätets sammanlagda abonnerade effekt (MW)

1.11 Maximalt överförd effekt (MW)

1.12 Inmatad energi från småskaliga elproduktionsanläggningar (MWh)

1.13 Inmatad energi inklusive nätförluster – högspänning och lågspänning (MWh)

1.14 Utmatad energi till slutkund – högspänning och lågspänning (MWh)

1.15 Årets nätförlust (MWh)

1.15.1 Under året producerad energi för att täcka nätförluster (MWh)

2. Intäkter

2.1 Intäkter från abonnemang fördelat på inmatningspunkt och gränspunkt (tkr)

2.2 Intäkter från högspänningsabonnemang i uttagspunkt (tkr)

2.3 Intäkter från lågspänningsabonnemang i uttagspunkt (tkr)

3. Kostnader

3.1 Kostnader för abonnemang till överliggande och angränsande nät (tkr)

3.1.1 Kostnader för anslutning till överliggande och angränsande nät (tkr)

3.2 Kostnader för drift och beredskap (tkr)

3.3 Kostnader för förebyggande underhåll (tkr)

3.4 Kostnader för mätning och rapportering (tkr)

3.5 Kostnader för att täcka nätförluster fördelat på inköp och egen produktion (tkr)

3.6 Ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857) (tkr)

4. Nyckeltal

4.1 Antal abonnenter med avbrott 12–24 timmar

4.2 Antal abonnenter med avbrott längre än 24 timmar

4.3 Antal ersatta abonnenter med avbrott 12–24 timmar

4.4 Antal ersatta abonnenter med avbrott längre än 24 timmar

4.5 Medellastfaktor

att 8 § ska ha följande lydelse

8 § För nätkoncessioner för linje avseende regionnät ska den särskilda rapport som bifogas förvaltningsberättelsen innehålla följande information.

1. Identitetsfaktorer

Anläggningar

1.1 Ledningslängd luftledning per spänningsintervall fördelat på:

1.1.1 50-20 kV (km)

1.1.2 130-70 kV (km)

1.1.3 >130 kV (km)

1.2 Ledningslängd jordkabel per spänningsintervall fördelat på:

1.2.1 50-20 kV (km)

1.2.2 130-70 kV (km)

1.2.3 >130 kV (km)

Nätabonnemang

1.3 Totalt antal abonnemang för inmatning från produktionsanläggningar

1.4 Antal abonnemang för inmatning från småskaliga elproduktionsanläggningar

- 1.5 Totalt antal abonnemang i gränspunkt
- 1.6 Totalt antal abonnemang i uttagspunkt

Överföring

- 1.7 Sammanlagd abonnerad effekt fördelad på:
 - 1.7.1 50-20 kV (MW)
 - 1.7.2 130-70 kV (MW)
 - 1.7.3 >130 kV (MW)
- 1.8 Maximalt överförd effekt (MW)
- 1.9 Inmatad energi från småskaliga elproduktionsanläggningar (MWh)
- 1.10 Överförd energi exklusive nätförluster fördelad på:
 - 1.10.1 50-20 kV (MW)
 - 1.10.2 70-130 kV (MW)
 - 1.10.3 >130 kV (MW)
- 1.11 Nätförluster (MWh)
- 1.12 Under året inköpt energi för att täcka nätförluster (MWh)
- 1.13 Under året producerad energi för att täcka nätförluster (MWh)

2. Intäkter

- 2.1 Intäkter från abonnemang i inmatningspunkt och gränspunkt (tkr)
- 2.2 Intäkter från abonnemang i uttagspunkt (tkr)

3. Kostnader

- 3.1 Kostnader för anslutning till överliggande och angränsande nät (tkr)
 - 3.1.1 Kostnader för abonnemang till överliggande och angränsande nät (tkr)
- 3.2 Kostnader för drift och beredskap (tkr)
- 3.3 Kostnader för förebyggande underhåll (tkr)
- 3.4 Kostnader för mätning och rapportering (tkr)
- 3.5 Kostnader för att täcka nätförluster fördelat på inköp och egen produktion (tkr)
- 3.6 Ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857) (tkr)

4. Nyckeltal

- 4.1 Avbrottsfrekvens fördelad på:
 - 4.1.1 50-20 kV
 - 4.1.2 130-70 kV
 - 4.1.3 >130 kV
- 4.2 Överföringskostnad per överförd energimängd (öre/kWh)
- 4.3 Medellastfaktor

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2016.

På Energimarknadsinspektionens vägnar

Anne Vadasz Nilsson

Linda Werther Öhling

Avdelningen för teknisk analys

Konsekvensutredning avseende Energimarknadsinspektionens föreskrift om ändring i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om redovisning av nätverksamhet (EIFS 2012:4)

Energimarknadsinspektionen (Ei) är tillsynsmyndighet över marknaderna för el, naturgas och fjärrvärme. Detta innebär bland annat att Ei granskar skäligheten i elnätsföretagens avgifter för överföring och anslutning av el. För att bestämma den högsta intäkt som elnätsföretagen får ta ut för överföring av el fastställer Ei en intäktsram för varje elnätsföretag.

När intäktsramen bestäms ska hänsyn tas till om nätverksamheten bedrivs med ett effektivt utnyttjande av elnätet. En sådan bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen.

För att avgöra om nätverksamheten bedrivs effektivt behöver Ei samla in uppgifter om nätförluster, utmatad energi, kostnader för överliggande och angränsande nät, ersättning vid inmatning av el samt nätets medellastfaktor.

Medellastfaktorn är en uppgift som inte tidigare redovisats till Ei och den föreslagna föreskriftsändringen syftar till att kunna inhämta denna uppgift. Medellastfaktorn beräknas genom att ta medelvärdet av samtliga dygnslastfaktorer under året. Dygnslastfaktor är kvoten mellan nätets medeleffekt¹ i megawatt (MW) och nätets maxeffekt² i MW under dygnet angivet i absolutbelopp.

Konsekvensutredningen avser Energimarknadsinspektionens föreskrift om ändring i Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om redovisning av nätverksamhet (EIFS 2012:4). Konsekvensutredningen avser främst medellastfaktorn men i samband med denna ändring har även ett antal förtydliganden gjorts i föreskriften för att få en enhetlig rapportering för lokalnät och regionnät. Förtydliganden avser uppgifter om kostnader för anslutning till överliggande och angränsande nät, kostnad för abonnemang till överliggande och angränsande nät samt ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857).

¹ Nätets medeleffekt är medelvärdet av de summerade effektuttagen i nätkoncessionshavarens gränspunkter under ett dygn.

² Nätets maxeffekt är värdet av de summerade effektuttagen, i nätkoncessionshavarens samtliga gränspunkter, vid den tidpunkt under dygnet då effektuttaget är som störst.

Konsekvensutredningen har upprättats i enlighet med förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Elmarknaden och dess aktörer

I Sverige är handeln med el avreglerad sedan 1996, vilket innebär att man har separerat de tre delarna produktion, distribution och handel. Detta innebär att kunderna själva kan välja vilken handlare de köper elen ifrån. Vilken distributör (nätägare) man har kan däremot inte styras av kunden själv då eldistributionen via elnäten är en monopolverksamhet som bedrivs med stöd av tillstånd (nätkoncession). Det får alltså bara finnas ett elnätsföretag per område vilket leder till att det aldrig kan bli någon konkurrens. Avsaknaden av konkurrens gör att elnätsverksamheten i Sverige regleras av Ei.

Elnätsföretagen är indelade i stam- region- och lokalnätsföretag. Totalt finns cirka 170 elnätsföretag. Det är Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) som driver och förvaltar stamnätet i Sverige och de har även rollen som systemansvarig (ser till att produktion och förbrukning är i balans). Regionnätsföretagen bedriver distributionsverksamhet för högre spänningsnivåer (mellan stamnät och lokalnät) och lokalnätsföretag bedriver distributionsverksamhet på lägre spänningsnivå.

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Bakgrund

År 2012 infördes en förhandsreglering av elnätsföretagens intäkter. Detta innebär att Ei beslutar en intäktsram för varje elnätsföretag. Intäktsramen reglerar hur stora avgifter elnätsföretaget totalt får ta ut av sina kunder under en period om fyra år. Vid beräkningen av intäktsramens storlek ska ramen enligt 5 kap. 6 § ellagen (1997:857) täcka skäligena kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital (kapitalbas) som krävs för att bedriva verksamheten.

År 2012 beslutade EU om ett nytt energieffektiviseringsdirektiv³. Direktivet implementerades av Sverige i juni 2014. Syftet med direktivet är att fastställa en gemensam ram för att främja energieffektivisering i unionen. Målsättningen är att säkerställa att det av Europeiska rådet antagna målet om 20 procent primärenergibesparing år 2020 ska uppfyllas, men också att bana väg för ytterligare energieffektivisering därefter.

Den 1 juni 2014 trädde en lagändring i kraft som bland annat innebar att det i ellagen infördes en bestämmelse med följande lydelse:

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1, Celex 32012L0027)

Datum
2015-11-05

Diariernr
2015-103476

5 kap. 7 a § När intäktsramen bestäms ska hänsyn tas till i vilken utsträckning nätverksamheten bedrivs på ett sätt som är förenligt med eller bidrar till ett effektivt utnyttjande av elnätet. En sådan bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela föreskrifter om vad som avses med ett effektivt utnyttjande av elnätet.

Energimarknadsinspektionens föreskrifter om vad som avses med ett effektivt utnyttjande av elnätet vid fastställande av intäktsram trädde i kraft den 1 juni 2015 (EIFS 2015:6). EIFS 2015:6 beskriver hur ett effektivt utnyttjande av elnätet ska komma att påverka intäktsramsberäkningen. För att göra en bedömning av om elnätet utnyttjas effektivt behöver Ei analysera ett antal uppgifter. Dessa uppgifter är; nätförluster, utmatad energi, kostnad för abonnemang till överliggande och angränsande nät samt ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el och nätets medellastfaktor.

Medellastfaktor är den enda uppgiften som inte Ei har tillgång enligt nuvarande 2012:4 och därför föreslås en justering som gör det möjligt att hämta in denna uppgift.

Vid en översyn av uppgifter som ska rapporteras enligt 2012:4 har Ei konstaterat att de uppgifter som begärs från regionnät företag och lokalnät företag inte är enhetliga. För att komma till rätta med detta har kompletteringar gjorts avseende kostnader för anslutning till överliggande och angränsande nät, kostnad för abonnemang till överliggande och angränsande nät samt ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857).

Inhämtande av uppgifter

Uppgifter om belastning (effektuttag) registreras på timbasis enligt förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el. I 8 § framgår att:

Till Affärsverket svenska kraftnät skall också rapporter sändas utvisande mätresultat för varje timme på dygnet av det samlade flödet i gränspunkterna. Mätresultaten i gränspunkterna sänds till nätkoncessionshavare för det angränsande nätet. Denna skyldighet gäller inte om koncessionerna innehas av samma nätkoncessionshavare.

Uppgifter om belastning (effektuttag) rapporteras inte direkt till Ei, men Svenska kraftnät och respektive lokalnät företag har dessa uppgifter. Eftersom det handlar om en stor mängd data bedömer Ei att det är mest effektivt om medellastfaktorn tas fram av nätföretagen och rapporteras till Ei, istället för att samtliga timvärden rapporteras. Det underliggande materialet måste dock bevaras hos nätföretagen i de fall underlaget behöver kontrolleras. Medellastfaktorn utgörs av medelvärdet av samtliga dygnslastfaktorer under tillsynsperioden. Dygnslastfaktorn är kvoten mellan nätets medeleffekt och nätets maxeffekt över dygnet. Medeleffekten utgörs av medelvärdet av de summerade effektuttagen i nätkoncessionshavarens gränspunkter över dygnet.

Maxeffekten utgörs av värdet av de summerade effektuttagen, i nätkoncessionshavarens samtliga gränspunkter, vid den tidpunkt under dygnet då effektuttaget är som störst.

För att kunna hämta in de uppgifter som behövs för att kunna använda medellastfaktorn vid intäktsramsberäkningen behöver Ei ta in ytterligare en uppgift i den årliga rapporteringen enligt Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om redovisning av nätverksamhet (EIFS 2012:4).

För att de uppgifter som begärs från regionnätsföretag och lokalnätsföretag ska bli enhetligt rapporterade kompletteras föreskriften avseende kostnader för anslutning till överliggande och angränsande nät, kostnad för abonnemang till överliggande och angränsande nät samt ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857).

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

En alternativ lösning hade varit att vid den avstämning som görs efter tillsynsperioden stämma av medellastfaktorn för hela tillsynsperioden. Detta alternativ kräver också en föreskriftsändring då denna uppgift inte inhämtats tidigare.

Om uppgifterna inte inhämtas kan inte medellastfaktorn användas vid intäktsramsberäkning och Ei får svårare att avgöra om elnätsföretagen bedriver sin verksamhet utifrån ett effektivt utnyttjande av elnätet.

Avseende de förtydliganden som görs avseende vissa kostnadsposter är alternativet är särskilt begära in dessa vid behov, exempelvis intäktsramsberäkningen. Kostnaderna som avses är kostnader för anslutning till överliggande och angränsande nät, kostnad för abonnemang till överliggande och angränsande nät samt ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857).

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Elnätsföretagen

Samtliga elnätsföretag, cirka 170 stycken exklusive Svenska kraftnät, berörs av regleringen och Ei:s föreskrifter. Storleksordningen på företagen varierar stort från ett tiotal kunder till över en miljon kunder. Majoriteten av dessa företag är kommunalägda.

Elnätsföretagen kommer att få ett något ökat rapporteringsansvar, att årligen rapportera medellastfaktorn.

Energimarknadsinspektionen (Ei)

Ei berörs då uppgiften att samla in data åligger myndigheten.

Elnätskunderna

Samtliga Sveriges elnätskunder berörs eftersom en medvetenhet om hur medellastfaktorn ser ut kan leda till effektiv utnyttjande av elnätet som i sin tur kan leda till lägre kostnader genom sänkta tariffer eller tariffer som inte stiger lika mycket som de annars hade gjort. Det finns ungefär 5,3 miljoner elkunder i Sverige varav ca 4,6 miljoner är hushållskunder.

Elproducenter

Producenter som matar in el på nätet kan bli berörda så till vida att en medvetenhet om medellastfaktorn på nätet kan leda till att mer produktion kan ansluta till nätet utan att behöva bygga ut kapaciteten. Detta kan leda till lägre kostnader för anslutning.

Elintensiv industri

Indirekt kan även elintensiv industri påverkas, eftersom deras kostnadsmassa till stor del består av elnätsavgiften. Om näten kan nyttjas effektivt så kommer elnätsavgiften inte att behöva öka lika mycket som de annars hade gjort.

4. Ei:s föreskriftsrätt

Enligt 17 § 4 förordning (1995:1145) om redovisning av nätverksamhet får Ei meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska ingå i den särskilda rapport som ska bifogas förvaltningsberättelsen, såsom ekonomiska uppgifter, uppgifter om leveranssäkerhet, nättäthet, personalresurser och de uppgifter i övrigt som behövs för att kunna jämföra olika nätverksamheter.

Denna ändringsföreskrift kommer att tillämpas på redovisningar avseende räkenskapsår som börjar från och med den 1 januari 2016.

5. Uppgifter om kostnadsmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Kostnadsmässiga och andra konsekvenser för den föreslagna regleringen

Incitamentet avseende belastning i gränspunkter kommer att innebära en liten administrativ kostnad för de ca 180 redovisningsenheterna⁴. Elnätsföretagen kommer att behöva redogöra för sin medellastfaktor vilket innebär att ta fram en sammanställning av samtliga timvärden. Eftersom dessa uppgifter finns tillgängliga i elnätsföretagens system och det enda tillkommande är att sammanställa själva nyckeltalet bedömer Ei att kostnaden för detta kommer att bli låg. Ei har uppskattat kostnaden till ca 2 500 kronor

⁴ Ett elnätsföretag kan ha flera redovisningsenheter.

per gränspunkt och tillsynsperiod (4 år) vilket motsvarar kostnaden för en mandag⁵. Uppskattningen utgår ifrån att en eller flera personer plockar fram nyckeltalet utifrån de timvärden som finns lagrade och ju fler gränspunkter ett företag har desto fler uppgifter måste sammanställas.

Antalet gränspunkter som elnätsföretagen har uppgår oftast till mellan 1 och 10, men de stora elnätsföretagen kan ha flera hundra gränspunkter. Ei bedömer för de stora elnätsbolagen att kostnaderna per gränspunkt blir lägre då beräkningen bedöms kunna göras mer automatiserat och snabbare eftersom den görs likadant för alla gränspunkter. Kostnaden för ett stort elnätsföretag bedöms inte överskrida 25 000 kronor för en tillsynsperiod på fyra år (kostnad för tio mandagar). Utslaget på årsbasis blir kostnaden högst ca 6 250 kronor (25 000/4).

Vinsterna för samhället, företagen och kunderna med detta incitament är svåra att uppskatta, då den stora vinsten innebär att fler kunder kan anslutas utan att företagen behöver förstärka nätet. Detta beror på att om belastningen kan jämnas ut så frigörs kapacitet i näten. Även om det är svårt att kvantifiera vinsterna för samhället så är det tydligt att kapade effekttoppar medför vinster. I examensarbetet *Impact of demand response on distribution system operators economy*⁶ beräknas att om 10 procent av lasten flyttas från höglast till låglasttid så leder det till nästan 9 procent av abonnemangets för överliggande nät kan sänkas, vilket för ett mindre elnätsföretag leder till en besparing på 400 tkr på ett år. Examensarbetet har senare bidragit till en vetenskaplig artikel som skickats in till tidskriften *Utilities Policy*⁷.

När effekttopparna kapas leder det till att viss elproduktion kan undvikas. Den elproduktion med högst marginalkostnader som sätts in vid topplastsituationerna vilket kan leda till lägre produktion med fossila bränslen.

För producenter och kunder innebär detta incitament att kostnaderna för elnätstjänsten kan minska eller åtminstone undvika att öka i lika stor utsträckning som det annars hade gjort.

Det förtydligandet som föreslås avseende kostnader för anslutning till överliggande och angränsande nät, kostnad för abonnemang till överliggande och angränsande nät samt ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857) leder inte till några kostnadsmässiga och andra konsekvenser eftersom kostnaderna även tidigare redovisats, men under andra poster i årsrapporteringen.

⁵ Lönekostnad (lön samt arbetsgivaravgifter) per arbetad dag om ca 2 500 kr. Baserat på en genomsnittslön för en privat tjänsteman om 36 210 kr per månad.

⁶ Impact of demand response on distribution system operators economy , A first approach to a basic general model applicable for Swedish distribution system operators, Tobias Eklund 11/3/2014

⁷ Economic Impact of Demand Response on Costs to Distribution System Operators by Elta Koliou, Tobias Eklund, Angela Picciariello, Lennart Söder, Cajsas Bartusch, Karin Alvehag, R.A. Hakvoort, School of Electrical Engineering, KTH Royal Institute of Technology

Kostnadsmässiga konsekvenser för övriga regleringsalternativ

Om medellastfaktorn skulle samlas in efter tillsynsperioden istället för årsvis skulle det kunna leda till något lägre administrativa kostnader eftersom arbetet bara behöver göras vart fjärde år. Mängden data som behöver bearbetas är dock lika stor så skillnaden mellan fyra ettårsrapporteringar och en fyraårsrapportering är marginell.

Totala kostnader med föreslagen reglering

Ei bedömer att de kostnader som uppstår till följd av den föreslagna föreskriften är begränsade. För kunderna, elproducenterna, energitjänsteföretag, leverantörer och elintensiv industri kommer den föreslagna regleringen inte att leda till några direkta kostnader vare sig av administrativ karaktär eller annan. Nyttan som kan uppstå för aktörerna grundar sig i ett effektivt kapacitetsutnyttjande. För kunder, elproducenter och elintensiv industri handlar det om en kostnadsbesparing som kan leda till lägre kostnader för tjänsten elöverföring.

För elnätsföretagen uppskattar Ei att det kan krävas mellan en och max 10 mandagar per elnätsföretag för att tillämpa bestämmelsen. För Ei uppskattas en liten arbetsinsats i förhållande till nyttan för samhället.

Nedan framgår vilka totala kostnadsmässiga konsekvenser under tillsynsperioden som aktuell föreskrift kan ge upphov till per redovisningsenhet.⁸

Tabell 1 Uppskattning av kostnadsmässiga konsekvenser av aktuell föreskrift.

	Mandagar - min	Mandagar - max	Lägsta kostnad (kr/tillsynsperiod)	Högsta kostnad (kr/tillsynsperiod)
Administration	1	10	2 500 kr	25 000 kr

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen är en direkt konsekvens av implementeringen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet. Syftet med direktivet är att fastställa en gemensam ram för att främja energieffektivisering i unionen. Detta är för att säkerställa att det av Europeiska rådet antagna målet om 20 procent primärenergibesparing år 2020 ska uppfyllas, men också för att bana väg för ytterligare energieffektivisering därefter.

⁸ Lönekostnad (lön samt arbetsgivaravgifter) per arbetad dag om ca 2 500 kr. Baserat på en genomsnittslön för en privat tjänsteman om 36 210 kr per månad.

Den 1 juni 2014 trädde en lagändring i kraft till följd av direktivet som bland annat innebar att ellagen fick ett tillägg i 5:e kapitlet:

5 kap. 7 a § När intäktsramen bestäms ska hänsyn tas till i vilken utsträckning nätverksamheten bedrivs på ett sätt som är förenligt med eller bidrar till ett effektivt utnyttjande av elnätet. En sådan bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela föreskrifter om vad som avses med ett effektivt utnyttjande av elnätet.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

De beskrivna incitamenten kommer att tillämpas första gången för de beslut om intäktsram som avser åren 2016–2019. Avstämningen kommer att ske år 2020 på de uppgifter som företagen dokumenterar åren 2016–2019.

Det är alltså viktigt att företagen inför 2016, får vetskap om vilka uppgifter som ska bevaras för att kunna rapporteras årligen under tillsynsperioden.

Ei har fått en del frågor angående medellastfaktorn och därför behöver det informeras särskilt om just denna indikator. Information kommer att ske skriftligt på Ei:s hemsida och även i den handbok som elnätsföretagen använder som stöd för den årliga rapporteringen.

Avseende de förtydliganden som föreslås avseende kostnader för anslutning till överliggande och angränsande nät, kostnad för abonnemang till överliggande och angränsande nät samt ersättning till innehavare av produktionsanläggning för inmatning av el enligt 3 kap. 15 § ellagen (1997:857) kommer detta att framgå i den handbok som elnätsföretagen använder som stöd för den årliga rapporteringen.

8. Kommuner och landsting

En ökad effektivitet hos nätföretagen gynnar kommuner och landsting på så sätt att de kan få ett lägre pris än annars för elnätstjänsten.

9. Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Elnätsverksamheten bedrivs inte i konkurrens

och förutsättningar för leverantörer och kunder bedöms inte påverkas av denna reglering avseende arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

10. Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Dessa föreskrifter berör lokal- och regionnätstföretag, inte stamnätstföretag. Storleken på elnätstföretagen varierar från små ekonomiska föreningar med ett tiotal kunder till stora företag med flera hundratusen kunder. Ett medelvärde av antal kunder uppgår till cirka 31 000 kunder och medianvärdet uppgår till cirka 10 000 kunder.

11. Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Ändringsföreskrifterna reglerar vilka uppgifter som elnätstföretagen ska rapportera till Ei. För att rapportera medellastfaktorn kommer det att kräva viss administrativ hantering hos företagen. Ei har sammanställt de tids- och kostnadsmässiga konsekvenserna för företagen i avsnitt 5 ovan.

12. Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Ei bedömer inte att ändringsföreskrifterna kommer att medföra några kostnader för investeringar i anläggningar, personal eller produkter vad gäller den administrativa bördan som åläggs företagen till följd av regleringen.

13. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Förhandsregleringen och föreslagna ändringsföreskrifter ska tillämpas på de verksamheter som bedriver elnätstverksamhet. Elnätstverksamhet är ett naturligt och legalt monopol. Ett legalt monopol innebär att det behövs ett tillstånd, koncession, för att få bedriva nätverksamhet i Sverige. Reglerna om tillstånd medför att parallella elnät inte byggs vilket innebär att det inte finns någon konkurrens för elnätstverksamhet.

Ändringsföreskrifterna innehåller inga krav på avgift eller liknande för att få bedriva verksamhet. Ei bedömer att samtliga företag kan leva upp till de krav som ställs i föreskriften. Sammanfattningsvis anser Ei inte att föreskriften kommer att påverka konkurrensförhållandena för företagen.

14. Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Ei anser inte att reglerna i andra avseenden kommer att påverka företagen negativt. Enligt Ei:s analys kommer regleringen att hjälpa företagen att fatta bra beslut för att uppnå en effektiv nät drift till nytta för marknadens aktörer och samhället som helhet.

15. Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Det är nödvändigt att samtliga kunder, avsett om de är anslutna till små elnätsföretag eller stora, är garanterade att elnätsföretagens intäktsramar motsvarar skäligena kostnader i verksamheten. Ei anser därför inte att det finns ett behov eller motiv att ta särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

16. Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Vid arbetet med att ta fram indikatorer för att skapa incitament till ett effektivt utnyttjande av elnätet använde sig Ei av en referensgrupp som har lämnat synpunkter på de förslag Ei arbetat med. I denna referensgrupp fanns representanter från följande organisationer: Energimyndigheten, Konkurrensverket, KTH, Svensk Energi, Svenskt Näringsliv, Svenska kraftnät, Samordningsrådet för smarta elnät, Oberoende elhandlare, Villaägarna, Vattenfall Eldistribution, E.ON Elnät, Fortum Distribution, Göteborg Energi, Uppsala Universitet, Fastighetsägarna, Lantbrukarnas Riks Förbund, Elverket Vallentuna, Falbygdens Energi, Sala-Heby Energi och Arise Elnät.

I detta arbete, som endast avser en föreskriftsändring för att kunna ta in de uppgifter som behövs för att bedöma ett effektivt utnyttjande av elnätet, har det inte funnits något tidigt samråd.

17. Kontaktperson

Linda Werther Öhling, analytiker, tel. 016-16 27 34, linda.werther@ei.se